

**OBJECTIVES AND ROLE OF INTERNATIONAL
ORGANIZATIONS IN ASSESSING THE EFFECTIVENESS
OF INSTITUTIONAL SUPPORT FOR CLIMATE FINANCE**

**ЦІЛІ ТА РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
В ОЦІНЦІ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНСТИТУЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КЛІМАТИЧНОГО ФІНАНСУВАННЯ**

Методологія оцінки ефективності інституційного забезпечення кліматичного фінансування має концентруватися на виявленні, аналізі й оцінці ключових напрямів і сфер інституційного регулювання, що уможливить координацію зусиль з узгодження підходів та інтересів у протидії, боротьбі, мітигації, адаптації до змін клімату, відновлення і трансформації. Це в свою чергу вимагає однозначного з'ясування наслідків зміни клімату, джерел і процедур кліматичного фінансування, кліматичних і супутніх їм фінансових ризиків; досконалих розкриття інформації й надання звітності, пов'язаної зі змінами клімату, міжнародної кооперації.

Водночас сьогоденна економічна література не містить комплексні й обґрунтовані методологічні підходи до дослідження інституційного забезпечення кліматичного фінансування. Це значною мірою зумовлено тим, що, попри те, що загальною тенденцією є орієнтація на досягнення ЦСР, у різних регіонах і країнах національні «зелені», кліматичні стратегії й системи їхнього методологічного забезпечення останнім часом все більшою мірою формуються з огляду на національні інтереси і специфіку національної економіки. З огляду на це дослідженню мають підлягати умови та критерії, встановлювані МФО, агенціями з міжнародного розвитку для клієнтів у цій сфері.

Методологія формування інституційного забезпечення кліматичного фінансування має передбачати перегляд МФО їхніх операційної моделі, правил, процесів і стимулів за рахунок розширення ними саме кліматичного фінансування з урахуванням узгодження інтересів в кліматичній і соціально-економічній

сфері як в короткостроковій, так і довгостроковій перспективах. Це в свою чергу можливе за [1; 2]: створення фінансових платформ з обслуговування заходів, пов'язаних зі зміною клімату, з огляду на пріоритети і потреби конкретної країни; стимулювання акумуляції внутрішніх ресурсів на локальних ринках капіталів; удосконалення бізнес-моделі шляхом стандартизації процесів, оптимізації балансу та поліпшення крос-кордонної диверсифікації ризиків; обміну інформацією; урахування й використання синергетичного ефекту соціально-економічного розвитку і кліматичних проєктів; підвищення відповідальності інвесторів при оцінці проєктів, виявленні синергетичних ефектів соціальних, економічних та екологічних заходів.

У методології інституційного забезпечення кліматичного фінансування вагоме місце має бути відведено визначенню *розподілу сфери довкілля і клімату.*

Методологія інституційного забезпечення кліматичного фінансування має включати *методологію залучення фінансування низьковуглецевих і кліматично сталих ініціатив.* У цьому плані, на наш погляд, цілком доцільно використовувати чотириступінчасту Рамкову методологію ПРООН [3]:

- етап 1: виявлення пріоритетних низьковуглецевих і адаптаційних технологій;
- етап 2: оцінка основних перешкод упровадження технологій;
- етап 3: визначення оптимального набору інструментів кліматичної політики;
- етап 4: вибір схем фінансування кліматичної політики.

Методологія оцінки кліматичного інвестування необхідна *не лише для відслідковування прогресу чи регресу, уможливлення підзвітності, а й управління майбутніми інвестиціями, для чого слід шукати шляхи підвищення **транспарентності, послідовності та сумісності** звітності з кліматичного фінансування, застосування блокчейну для продукування прозоріших, перевірених і масштабованих рішень у цій сфері.*

Методологічні підходи до управління формуванням, розподілом, перерозподілом, використанням і нарощуванням потенціалу кліматичного фінансування мають містити такі критерії його оцінки, як:

- рівень реалізації зазначеного потенціалу, включно з оцінкою ступеню його участі в національних, регіональних і глобальних

інвестиційних процесах й з'ясуванням місця і ролі акумульованих коштів у фінансуванні реального сектора економіки;

- рівень і характеристика сформованого кредитного потенціалу для розв'язання кліматичних проблем, стан залучення кредитними установами фінансових ресурсів для кліматичного кредитування, обсяги і структура банківського кліматичного кредитування, наявність і відсутність пільгових кредитних програм з державною участю;

- можливості нарощування потенціалу з урахуванням оцінки потенційної потреби суб'єктів кліматичного фінансування в залученні фінансових ресурсів й наявності чи відсутності вільних фінансових ресурсів.

У методології формування інституційного забезпечення кліматичного фінансування *цільне місце має належати таким міжнародним стандартам, що регламентують залучення / управління ним, забезпечуючи транспарентність, надійність і підзвітність фінансових потоків, уможливаючи вимір / перевірку впливу кліматичних інвестицій, як:*

- ISO 14097: 2021 [4] «Управління ПГ та пов'язана з ним діяльність» (Framework for assessing and reporting investments and financing activities related to climate change) – Рамкова основа, включаючи принципи та вимоги щодо оцінки та звітності про інвестиції та фінансову діяльність, пов'язані зі зміною клімату»;

- ISO 14100: 2022 [5] «Керівництво щодо екологічних критеріїв для проектів, активів і заходів для підтримки розвитку зеленого фінансування» (Guidance on environmental criteria to support green finance)»;

- ISO 14001: 2105 [6] «Системи управління довкіллям (Environmental management systems) – Вимоги з інструкціями щодо використання»;

- ISO 32210: 2022 [7] «Стале фінансування – Керівництво з застосування принципів сталого розвитку для організацій фінансового сектора» (Sustainability principles for organizations in the financial sector)».

Наприклад, ISO 14100 уможливаючи повноцінний нагляд за екологічними наслідками проекту дає змогу з'ясувати ризики і можливості його реалізації, відповідність останнього критеріям кліматичного фінансування. А дотримання цього й інших міжнародних стандартів гарантує інвесторам спрямування їхніх

коштів на проекти, що реально сприятимуть мітигації й адаптації до змін клімату.

Отже методологія формування інституційного забезпечення кліматичного фінансування підтверджує гіпотези, що істотна складність і трудомісткість впровадження, обігу, обслуговування і нагляду за новими інструментами кліматичного фінансування певною мірою компенсується стандартизацією у цій сфері, а інструменти кліматичного фінансування позитивно впливають на переосмислення ринкової ефективності та раціональності його учасників.

Література:

1. Pinko N., Pastor A.O. Emissions Accounting in Managed Coal Phaseout Finance. Consultation Brief. 2023. P. 1–28. URL: <https://www.climatepolicyinitiative.org/wp-content/uploads/2023/03/Emissions-Accounting-in-Managed-Coal-Phaseout-Finance.pdf>
2. Bhandary R.R, Gallagher K.S, Zhang F. Climate finance policy in practice: A review of the evidence. *Climate Policy*. 2021. Vol 21. Issue 4. P. 529–545. DOI: <https://doi.org/10.1080/14693062.2020.1871313>
3. Glemarec Y. *Stimulating Climate Finance: A Guide to Strategic and Financial Solutions for Supporting Environmentally Sound, Low-Carbon, and Climate-Resilient Development*. UNDP, New York. 2011. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/UNDP-CatalysingDec2011.pdf>
4. ISO 14097: 2021. URL: <https://www.iso.org/standard/72433.html>
5. ISO 14100: 2022. URL: <https://www.iso.org/standard/75619.html>
6. ISO 14001: 2105. URL: <https://www.iso.org/standard/60857.html>
7. ISO 32210:2022. URL: <https://www.iso.org/standard/77776.html>